

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1970-1971.

16 JUNI 1971.

Voorstel van wet tot instelling van een ambt van ombudsman voor het leger en de rijkswacht.

TOELICHTING

Sinds enkele jaren bestaat er in de parlementaire kringen van ons land een levendige belangstelling voor het ambt van ombudsman, daar deze instelling haar nut en doelmatigheid heeft bewezen in Zweden, Noorwegen, Denemarken, Finland, enz.

Nu is het zo dat er in Noorwegen bijvoorbeeld gespecialiseerde ombudsmannen bestaan, namelijk de Militieombudsman.

Wij menen dat de leden van de gewapende strijdkrachten ook over rechtswaarborgen moeten kunnen beschikken, te meer daar de strenge tucht, de traditie van blinde gehoorzaamheid en de strakke hiërarchisering gewoonlijk niet bevorderlijk zijn voor de eerbied voor de menselijke waardigheid.

Ons voorstel strekt er dan ook toe een ombudsman voor het leger en de rijkswacht door het parlement te laten benoemen.

E. BOUWENS.

*
**

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1.

De Senaat en de Kamer van Volksvertegenwoordigers benoemen om de beurt een ombudsman voor het leger en de rijkswacht.

Deze ombudsman wordt benoemd voor vier jaar. Hij is herbenoembaar.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1970-1971.

16 JUIN 1971.

Proposition de loi créant la fonction de commissaire parlementaire aux forces armées.

DEVELOPPEMENTS

Depuis quelques années, les milieux parlementaires de notre pays témoignent d'un vif intérêt pour la fonction d'« ombudsman » ou commissaire parlementaire, du fait que cette institution a prouvé son utilité et son efficacité en Suède, en Norvège, au Danemark, en Finlande, etc.

Or, en Norvège par exemple, il existe des « ombudsman » spécialisés, notamment l'Ombudsman aux Armées.

Nous estimons que les membres des forces armées doivent aussi disposer de garanties juridiques, d'autant plus qu'en règle générale, la discipline sévère, la tradition d'obéissance aveugle et la hiérarchisation rigoureuse ne sont pas de nature à promouvoir le respect de la dignité humaine.

Notre proposition a dès lors pour objet de charger les Chambres législatives de désigner un commissaire parlementaire aux forces armées.

*
**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er.

Le Sénat et la Chambre des Représentants nomment, à tour de rôle, un commissaire parlementaire aux forces armées.

Ce commissaire parlementaire est nommé pour quatre ans. Il est rééligible.

ART. 2.

Alvorens zijn ambt te aanvaarden, legt de ombudsman in handen van de Voorzitter van de Senaat of van de Kamer, naargelang van het geval, de volgende eed af : « Ik zweer dat ik al de plichten aan mijn ambt verbonden, nauwgezet en onpartijdig zal vervullen ».

ART. 3.

De ombudsman onderzoekt de gevallen waarin de rechten en vrijheden of de menselijke waardigheid van leden van het leger en van de rijkswacht worden geschonden.

ART. 4.

Alle personen verbonden aan het leger en de rijkswacht zijn ertoe gehouden aan de ombudsman alle hun gevraagde inlichtingen te verstrekken en hun medewerking te verlenen voor het onderzoek in de gevallen bedoeld in artikel 3.

ART. 5.

De ombudsman beschikt over de meest uitgebreide machten van onderzoek in het leger en de rijkswacht.

Hij kan getuigen horen en de medewerking van deskundigen vorderen, overeenkomstig de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek.

ART. 6.

Ieder lid van het leger of van de rijkswacht kan door een gewone ondertekende brief klacht indienen bij de ombudsman, zonder toelating van zijn hiërarchische meerdere.

ART. 7.

Wanneer de ombudsman een klacht als ongegrond beschouwt, geeft hij daarvan schriftelijk kennis aan de indiener met opgave van de gronden waarop zijn beslissing berust.

ART. 8.

Wanneer de ombudsman een klacht als gegrond beschouwt, geeft hij daarvan schriftelijk kennis aan de verantwoordelijke van de betrokken dienst of eenheid met opgave van de gronden waarop zijn beslissing berust.

Indien de verantwoordelijke in het vorige lid bedoeld, geen einde maakt aan de bestaande wantoestand of zijn vroegere beslissing niet ongedaan maakt binnen vijftien dagen, maakt de ombudsman de zaak aanhangig bij de Wetgevende Kamers en geeft hij tevens de passende ruchtbaarheid aan dit geval.

ART. 2.

Avant d'entrer en fonctions, le commissaire parlementaire prêtera, selon le cas, entre les mains du Président du Sénat ou de la Chambre, le serment suivant : « Je jure de remplir en toute conscience et impartialité les devoirs de ma charge ».

ART. 3.

Le commissaire parlementaire examinera les cas où il a été porté atteinte aux droits et libertés ou à la dignité humaine de membres de l'armée ou de la gendarmerie.

ART. 4.

Toute personne attachée à l'armée ou à la gendarmerie est tenue de fournir au commissaire parlementaire toute information qui lui est demandée et de prêter son concours à l'examen des cas visés à l'article 3.

ART. 5.

Le commissaire parlementaire dispose des pouvoirs les plus étendus pour procéder à des enquêtes au sein de l'armée et de la gendarmerie.

Il peut entendre des témoins et requérir le concours d'experts, conformément à la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires.

ART. 6.

Tout membre de l'armée ou de la gendarmerie peut, par simple lettre signée, porter plainte auprès du commissaire parlementaire, sans autorisation de son supérieur hiérarchique.

ART. 7.

Lorsque le commissaire parlementaire estimera qu'une plainte n'est pas fondée, il en informera l'auteur par écrit en mentionnant les motifs sur lesquels repose sa décision.

ART. 8.

Lorsque le commissaire parlementaire estimera qu'une plainte est fondée, il en informera par écrit le responsable du service ou de l'unité en cause, en mentionnant les motifs sur lesquels repose sa décision.

Si le responsable visé à l'article précédent ne met pas, dans les quinze jours, un terme à la discrimination existante ou à décision antérieure, le commissaire parlementaire portera l'affaire devant les Chambres législatives en donnant à ce cas une publicité adéquate.

ART. 9.

De ombudsman kan niet tegelijkertijd enig ander ambt, functie, betrekking of mandaat bekleden, tenzij in het hoger onderwijs.

ART. 10.

De ombudsman beschikt over een ambtelijke staf, waarvan hij de leden benoemt en ontslaat en waarvan het aantal bepaald wordt door de bureaus van de Kamers.

ART. 11.

De wedde van de ombudsman en van zijn medewerkers, alsmede de kosten verbonden aan de uitoefening van zijn ambt worden uitgetrokken op de begroting van Dotatiën.

E. BOUWENS.
H. BALLEET.
J. HARDY.
W. JORISSEN.
F. BAERT.
M. VANHAEGENDOREN.

ART. 9.

Exception faite des fonctions de professeur d'université, le commissaire parlementaire ne pourra exercer simultanément aucun autre emploi, fonction, occupation ou mandat.

ART. 10.

Le commissaire parlementaire disposera d'un corps de fonctionnaires dont il nommera et révoquera les membres et dont l'effectif sera déterminé par les bureaux des Chambres.

ART. 11.

Les traitements du commissaire parlementaire et de ses collaborateurs ainsi que les frais inhérents à l'exercice de ses fonctions sont imputés au Budget des Dotations.